UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus rece[n]s illustrati

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Sexagesimusquart[us] ar. Quo[d] dicat[ur] christus caput ecclesie. Quo[d] ecclesia antiquo[rum] patru[m] [et] ista vna est: etia[m] caput semp[er] christus. Q[...]n habuit initiu[m] regnu[m] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

Visual Library

ſecutiſſe.i.non ſimplici ⁊ vera intentione chriſtum ſequi: ſed ob terrenam quālibet cauſam habitum pretendiſſe.q̄ enim in intimo cordis amore fidē chriſti percipit: quicq̄d ingruit/facile vincit. Item ſupra pre.locum Matth.xvj. Quem dicunt homines eſſe filium hominis? ſubiecit. Uos autē quē me eſſe dicitis? Hiero. Quaſi diceret illis/ quia hoīes ſunt/humana opinātibus: vos q̄ dij eſtis quē me eſſe exiſtimatis? Rabanus. Non aūt quaſi neſciēs ſententiā de ſe diſcipulorū vel extraneorū/inquirit. Sed ideo diſcipulos quid de ſe ſentiāt interrogat: vt confeſſionē recte fidei digna mercede remuneret. Ideo q̄d alij de ſe ſentiant interrogat ſeu inquirit: vt expoſitis primo ſentētijs errantiū: diſcipuli probarentur veritatē ſue confeſſionis non de opinione vulgata ſed de ipſo percepiſſe dominice reuelationis arcano. ¶ Item Chryſ. Quando vero dn̄s de plebis opinione interrogat: oēs reſpondent. ſed oībus diſcipulis interrogatis: Petrus tanq̄ os apoſtolorum ⁊ caput/pro omnibus reſpondet. Unde ſequit. Reſpondēs Simon Petrus. dixit. Tu es chriſtus filiꝰ dei viui. Orig. Denegauit quidē Petrus aliquē eorū eſſe ieſum/quē arbitrantur iudei. Confeſſus eſt aūt. Tu es chriſtus. q̄d neſciebant iudei. ſed etiā (quod maius eſt) filius dei viui. q̄ et per prophetas dixerat. Uiuo ego dicit dn̄s. Et ideo dicebatur viuus ſecūdū ſupereminentiam qua ſupereminet oībus habentibus vitā: quoniā ſolus habet immortalitatem.j.ad Timo.vj. Et eſt fons vite. quod ꝓprie dicitur deus pater. Uita aūt eſt quaſi de fonte procedēs. qui dixit Jo.xiiij. Ego ſum vita ⁊c. Unde Joā.j. Quod factū eſt in ipſo/vita erat: ⁊ vita erat lux hominū: ⁊ lux in tenebris lucet: ⁊ tenebre eā non cōprehenderūt. Fuit homo miſſus a deo cui nomen erat Joānes. hic venit in teſtimoniū: vt teſtimonium perhiberet de lumine: vt oēs crederent per illum. Non erat ille lux: ſed vt teſtimonium perhiberet de lumine. Erat lux vera que illuminat omnem hominē venientem in hunc mundum. In mundo erat: ⁊ mūdus per ipſum factus eſt: et mundus eum non cognouit. In propria venit: et ſui eum non receperunt. Quotquot autem receperunt eum: dedit eis poteſtatem filios dei fieri: ijs qui credūt in nomine eius. Qui nō ex ſanguinibus/neq̄ ex volūtate carnis/neq̄ ex volū[illegible]tate viri/ſed ex deo nati ſunt. Et verbū caro factū eſt: ⁊ habitauit in nobis. Et vidimus gloriā eius: gloriā quaſi vnigeniti a patre: plenū gratie ⁊ veritatis. ¶ Hiero. Etiam deū viuum appellat ad cōparationem eorū deorum/qui putantur dij: ſed mortui ſunt. Saturnū dico: Iouē: Uenerem: Herculem: ⁊ cetera idolorum portenta. ¶ Hilarius. Eſt autē hec vera ⁊ inuiolabilis fides. ex deo deum filiū perfectū fuiſſe: cui ſit ex eternitate parētis eternitas. Hunc igit aſſumpſiſſe corpus: ⁊ hominē factum eſſe: perfecta cōfeſſione cognouit. Complexus eſt igitur omnia/q̄ ⁊ virū ⁊ nomen expreſſit: in quo ſumma virtutū eſt. ¶ Rabanus. Mira autem diſtinctione factū eſt/vt dn̄s ipſe humilitatem aſſumpte humanitatis profiteatur: vocās ſe filiū hominis. quū dixerit ibi. Quem dicūt homines eſſe filiū hominis? diſcipulus vero Petrus excellentiā diuine eternitatis oſtendit. Hilarius. Dignū autem cōfeſſio Petri premiū conſecuta eſt: quia dei filiū in homine vidiſſet. Unde ſequitur. Reſpondens autē Jeſus dixit ei. Beatꝰ es Simon bariona: quia caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi: ſed pater meus: qui eſt in celis. ¶ Hiero. Reddit enim chriſtus apoſtolo vicem pro teſtimonio de ſe. Petrus dixerat. Tu es chriſtus filiꝰ dei viui. Dn̄s aūt dixit ei. Beatus es Simon bariona. quare? quia non reuelauit tibi caro ⁊ ſanguis: ſed reuelauit pater. q̄d caro ⁊ ſanguis reuelare non potuit: ſpūſſancti gratia reuelatū eſt. Ergo ex confeſſione ſortitur vocabulum. ꝙ reuelationē ex ſpiritu ſancto habebat. cuius ⁊ filius appellandus ſit. Siquidem bariona in lingua noſtra ſonat filius colūbe: id eſt ſpiritus ſancti. ¶ Chryſ. Uanum autē eſſet. Jo.j. Tu es filius iohanna. niſi vt oſtendat/quomā ita naturaliter eſt chriſtus filius dei: ſicut Petrus filiꝰ iohanna: eiuſdem ſubſtantie cum eo qui genuit. ¶ Hiero. Illud autē quod ait. quia caro ⁊ ſanguis nō reuelauit tibi. apoſtolice narrationi cōpara: in qua ait. ad Gal.j. Cōtinuo non acquieui carni ⁊ ſanguini: neq̄ veni hieroſolymā ad anteceſſores meos apoſtolos: ſed abij in arabiā: ⁊ iterū reuerſus ſum damaſcū. Deinde poſt ānos tres veni hieroſolymā videre Petrū. ⁊ manſi apud eū diebꝰ q̄ndecim. aliū aūt apoſtolorū vidi neminē. niſi Jacobū fratrē dn̄i. Que autem ſcribo vobis/ecce corā deo quia nō mentior. Deinde veni in partes Syrie ⁊ Cilicie. Eram autem ignotus facie eccleſijs iudee que erant in chriſto. tantum autē auditum habebant: quoniā qui perſequebatur nos aliquādo: nunc euāgelizat fidem: quam aliquando expugnabat: ⁊ in me clarificabāt deum. Carnem ibi ⁊ ſanguinem iudeos ſignans. vt hic quoq̄ ſub alio ſenſu demōſtretur/ꝙ ei nō per doctrinā phariſeorum: ſed per dei gratiā: chriſtus dei filiꝰ reuelatus ſit ⁊c. ¶ Hilarius. Uel aliter beatus Petrus hic vltra humanos oculos ⁊ intendiſſe ⁊ vidiſſe laudatus eſt: nō id q̄d ex carne ⁊ ſanguine eſt contuens: ſed dei filiū celeſtis patris reuelatione cōſpiciens. dignuſq̄ iudicatꝰ eſt/vt primus agnoſceret ꝙ diuinitas eſſet in chriſto. ¶ Item ſuper predicto verbo. Filius dei viui. Chryſ. Nimirū autem ſi non cōfeſſus eſſet Petrus chriſtū proprie ex patre natum: non eſſet hoc reuelationis opus. nec exiſtimare chriſtū vnum ex multis filijs adoptiuis: beatitudine dignum eſſet. Nam ⁊ ante hoc illi q̄ erāt in naui dixerunt. Uere filiꝰ dei es. Et quū transfretaſſent: venerunt in terram geneſar. ⁊ quū cognouiſſent eum viri loci illius: miſerunt in vniuerſam regionem illā: ⁊ obtulerunt ei omnes male habētes. ⁊ rogabant eū vt vel fimbriam veſtimenti eius tangerent. Et quicūq̄ tetigerunt: ſalui facti ſunt. Matth.xiiij. ſed ⁊ Nathanael Joā.j. dixit. Rabi tu es filiꝰ dei. Non tamen beati dicti ſunt. quia non talem confeſſionem qualem Petrus. Sed vnū ex multis eum exiſtimabant: non vere dei filium: vel etſi precipuum quidē pre multis: non tamen ex ſubſtantia patris. Uides autem qualiter ⁊ filiū reuelat pater: ⁊ patrem filius. non enim ab alio eſt dicere filium ꝙ a patre: nec ab alio patrē ꝙ a filio. Matth.xj. Et nemo nouit filium: niſi pater: neq̄ patrem quis nouit: niſi filius: ⁊ cui voluerit filius reuelare. Uenite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati eſtis: ego reficiam vos. tollite iugum meū ſuper vos: ⁊ diſcite a me quia mitis ſum ⁊ humilis corde: ⁊ inuenietis requiē animabus veſtris. Iugū enim meum ſuaue eſt: ⁊ onus meū leue ⁊c. Quare ⁊ hinc manifeſtum eſt/ꝙ filius eſt cōſubſtantialis ⁊ coadorandus patri. ¶ Oſtendit autem chriſtus ex hinc iam multos credituros quod fuerat Petrus confeſſus. vnde ⁊ ſubdit. Et ego dico tibi. quia tu es Petrus: ⁊ ſuper hanc petram edificabo eccleſiā meam. id eſt in hac fide ⁊ confeſſione eccleſiam meam. Hinc oſtēdit iam multos credituros quod Petrꝰ confeſſus fuerat: ⁊ erigit eius ſenſum: ⁊ paſtorem ipſum fa[illegible]. Adde hic quod ſcripſi de Petro ⁊ eius prerogatiua ſupra.liiij. ⁊.lv. articulis. ¶ Uere igitur eſt eccleſie regnum glorioſe magnificum: et magnifice glorioſum. Quod ⁊ vnum/⁊ catholicū/ſanctum/⁊ apoſtolicum/rectiſſime nuncupatur ⁊c.

¶ Articulus.lxiiij. A

HAbuit inſuper regnum eccleſie triplicem ſtatū. ¶ Primo in lege nature: i quo nullū ſignum diſtinctiuū fidelium ab infidelibus habuit: licet habuit primitias/oblationes/decimas/⁊ ſacrificia de muneribꝰ et oblationibus. Geñ.iiij.xiiij.q.v. ſcriptum. de ſacrificijs. Geñ.viij. ⁊.xiiij. de conſe.diſt.iij. quod apud. de decimis. Geñ.xxviij. ⁊.xiiij. ¶ Secundo habuit ſtatum in tempore legis ſcripte: in quo habuit circūciſionem datam ipſi Abrae. Geneſ.xvij. de cōſecra.diſtin.iiij. quod apud nos. per quam diſtinguebantur qui non erant de lege dei ab alijs. ¶ Habuit etiam ſtatum in lege vel tempore

Petrus os apoſtolorum.

Uiuus dicitur deus.

Triplex eccleſie ſtatus.

gratie:in quo habuit baptiſma ⁊ alia ſacramēta.vt p̄:e.c.
qđ apud.⁊ eꝫ de bap.maiores.in q̄bus confertur gr̄a ⁊ re
miſſio peccatoꝝ.i.q.i.multi.⁊.c.q̄cq̄d.eꝫ in clemē.de ſi.catho.
ſacroſancte.§.fi. Sacrificia aūt legis nature ⁊ legis ſcri-
pte iuſtificabāt ratione fidei:cui⁹ ꝓfeſſio in illis fiebat.vt
p̄:e.c.qđ apud. ¶ Habuit ergo eccl'ia initiū ab ipſo Abel
poſt Adā:in quo primo cepit eccleſia.vt.s̄.in p̄ncipio ꝓba
ui.xxxvi.ar.⁊ hic adde qđ ibi notaui:ſicut chriſtus innuit

Initiū eccleſie. Mat.xxiij.vt veniat ſup vos(inquit)ōis ſanguis iuſtus
qui effuſus eſt ſuper terrā a ſanguine Abel iuſti. ⁊ Luc.xi.
ibi.a ſanguine Abel ⁊c.ad Heb.xij.⁊.i.Ioā.iij. ⁊ ap'ſs ad
Heb.xi.ſic ait.Fide.plurimā hoſtiā Abel q̄ȝ Cayn obtulit
deo:per quā teſtimoniū conſecutus eſt eſſe iuſtus:teſtimo
niū perhibente muneri b⁹eius deo:⁊ per illā defunct⁹ ad-
huc loquit̄.⁊ ordinate deſcēdens ap'ſs per notabiles ſan-
ctos ſcꝫ Enoch:Noe:Abraam:Saram:Iſaac:Iacob:Io
ſeph:Moyſen:filios iſrael in Exo.xiiij.qui trāſierunt ma
re rubrū:ad quorū fidē muri hiericho corruerūt.in Joſue
vi.Raab meretricē:Gedeō:Barach:Samſon:Iepte:Da
uid:Samuel:narrat v̄tutes eccleſie: ⁊ paſſiones quas ſu
ſtinuit a p̄ncipio mūdi vſq̄ ad chriſtū:qui eſt lapis angu-
laris. Ps.cxvij. Innuēs fidem patrū veteris teſtamenti-
cū fide patrū noui teſtamēti:cōcludens in.xij.ca.ad Heb.
Ideoq̄ ⁊ nos tantā habētes nobis impoſitā nubē teſtiū-
deponētes omne pōdus ⁊ circūdans nos pctm̄ per patiē
tiam curramus ad ꝓpoſitū nobis certamē:aſpiciētes in
authorē fidei ⁊ cōſummatorē ieſum.Eadē ergo fides fuit
⁊ eſt in eccleſia ab Abel vſq̄ ad vltimū iuſtū/q̄ erit in fine
mūdi:q: idem eſt creditū.vñ ⁊ Paulus enumeratis mul-
tis ſanctis teſtamenti veteris ad Heb.xi.in fine ſic ait.Et
hi oēs teſtimonio fidei ꝓbati/nō acceperūt repromiſſio-
nē:deo ꝓ nobis melius aliq̄d prouidēte: vt nō ſine nobis
cōſummarētur.Et Iudas in canonica.i.ca.Qm̄ ieſus po
pulū de terra egypti ſaluās/ſecūdo eos q̄ non crediderūt
perdidit.Sed quantū ad myſteriū incarnatiōis ⁊ noſtre
redēptionis/patres q̄ preceſſerunt aduentū chriſti in car
ne credebāt futurū.nos aūt credimus eſſe factū.⁊ ꝓpter
hoc dicit ap'ſs in authorem fidei/quantū ad illos qui ſunt
in nouo teſtamēto:quātum v̄o ad illos q̄ fuerūt in veteri
teſtamēto/dicit cōſummatorē ieſum:q̄ conſummauit oēs
figuras veteris teſtamēti/adimplēdo veritatē in ſemetip
ſo. ¶ Erat em̄ ſtatus teſtamēti veteris habens vmbrā fu
turorū bonorū:non ipſam imaginē rerū.i. veritatem.i.ad
Cor.x.ibi.patres noſtri ſub nube fuerūt.de cōſe.di.ij.reve
ra.ꝓpter hoc Ioā.xix.dicit̄:cōſummatū eſt.i.oīa figuralia
⁊ ꝓphetica ſunt verificata:⁊ eorū veritas p me adimple-
ta. Vñ ſuper v̄bo predicto/cōſummatū eſt.Aug. Quid-
niſi qđ ꝓphetia tāto ante predixerat:Itē gloſ.ibi.oīa que
oportebat fieri ante q̄ȝ acciperet acetū:⁊ traderet ſpiritū.
vt etiā hec ſcriptura cōſummaret̄.In ſiti mea potauerūt
me aceto.ps̄.lxxxvi.Unde ⁊ ipſe đ:lapis angularis Mat.

Lapis angula-ris. xxi.ibi.lapidem quē reprobauerūt edificātes hic fact⁹ eſt
in caput anguli.Ubi Chryſ.Lapidem aūt Chriſtū vocat.
edificatores aūt doctores iudeoꝝ: qui chriſtū reprobaue-
rūt/dicentes.Hic non eſt a deo.Item ibi Rabanus.Sed
illis nolētibus idē lapis caput anguli firmauit.Eph.ij.q:
de vtroq̄ populo quotquot ipſe voluit ſua fide coiunxit.
Item Hilarius.eſt em̄ caput anguli factus:q: eſt inter le-
gem atq̄ gētes lateris vtriuſq̄ coniunctio ⁊.i.Pet.ij.ibi.
Ad quē accedētes lapidem viuū ⁊c.⁊ ibi etiā. Ecce ponā
in ſyon lapidē ſūmū angularē electū precioſum.⁊ Eph.
ij. Ipſe em̄ eſt pax noſtra:qui fecit vtraq̄ vnum.⁊ ibi poſt.
Ipſo ſummo angulari lapide chriſto ieſu. Oīa em̄ opera
patrū veteris teſtamēti que ex fide ꝓcedebāt:figura erāt.
ſicut đ.i.ad Cor.x.Omnia in figura cōtingebant illis. ⁊
Oſee.xij.đ. In manibus ꝓphetarū aſſimilatus ſum.i.in

Caput eccleſie chriſtus. operibus ⁊ verbis figuratiuis expreſſus. ¶ B Dicitur
etiā ipſe chriſtus caput eccleſie q̄ incepit ab Abel iuſto: vt
dictū eſt:vſq̄ ad vltimū iuſtū:qui erit in fine mundi. ſicut
dicit̄ ad Col.i.Omnia per ipſum/⁊ in ipſo creata ſunt:et
ipſe eſt ante oēs: ⁊ oīa in ipſo conſtant:⁊ ipſe eſt caput cor
poris eccleſie. dicit gloſ. Quum eccleſia ab Abel ceperit
qm̄ eſt chriſtus caput eorū qui tūc fuerunt:bene q: ipſe
principiū eccleſie eſt ſm̄ diuinitatē.i.fundator eccleſie q:
oēs iuſtos qui ab Abel vſq̄ ad vltimū iuſtū generantur
virtute diuinitatis ⁊ miſericordie ſue dono illuminauit.
¶ Scdm̄ etiam humanitatē etiā pōt dici principiū eccle-
ſie: q: ſuper fidē humanitatis ei⁹ fundata eſt eccleſia. Et
bene ipſe eſt caput ⁊ principiū.i.rector ⁊ fundator: q: ipſe
eſt primogenit⁹ ex mortuis.i.primus mortuorū ab imor
talitate reſurgēs.ſicut etiā exponitur primogenitus mor
tuorū. Apoc.i.ſicut em̄ natus eſt ante oīa de deo: vt oīa
crearet:ſic iterū de virgine nat⁹ eſt homo:q̄ primo a mor
tuis reſurrexit:vt oīa q̄ creauerat/reſtauraret.vt ſit ſemp
primus ⁊ princeps. Vñ ſubdit ibi ap'ſs Col.i. Ut per hoc
ſit in oībus tam prioribus q̄ȝ ſequentibus tenēs primatū
id eſt dominiū:q: pōt alios ſuſcitare. Caput eſt etiam ipſe
chriſtus;q: vna ꝑſona eſt de⁹ ⁊ homo:ſcꝫ dn̄s ieſus chriſt⁹.
xxiij.di.qui eps̄.eꝫ de ſum.trini.c.i.eꝫ de hereti.cū chriſtus.
Omnia etiā ſacramēta in patrū antiquoꝝ operibus fig-
rata ſunt. Vñ.i.ad Cor.x. Et oēs mare tranſierūt:⁊ oēs
in moyſe baptizati ſunt ⁊ in nube ⁊ in mari ⁊c.de cōſe.di.
ij.re vera.⁊ melius de cōſe.di.iiij.nec quēq̄.futuram vero
glorificationē in futura reſurrectione ipſi patres veteris
teſtamēti expectauerūt:⁊ nos expectamus. Iob dicente
Iob.xix. Credo q̄ȝ redēptor meus viuit.⁊ Heb.xi. Deo ꝓ
nobis melius aliq̄d prouidēte vt nō ſine nobis cōſumma
rent̄. Ex dictis cōcludi pōt q̄ȝ qui eccleſiā negaret nō eſſe
vnā ab ipſo Abel vſq̄ ad vltimū iuſtū/qui erit in fine mū
di:cōſequenter negaret chriſtū nō eſſe caput eccleſie: nec
eſſe lapidē angularē:q̄ fecit vtraq̄ vnū. ⁊ impingeret in ar
ticulū fidei/Unā ſanctā catholicam ⁊ apoſtolicā eccleſiā.
Sic em̄ nos docuit dn̄s noſter ieſus chriſtus ⁊ ſancti ap'li
⁊ doctores. Si ergo ponamus initiū regni a dn̄o ieſu chri
ſto/q̄ eſt rex regū:⁊ dn̄s dominantiū:⁊ princeps regū ter
re. Apoc.i.xvij.⁊.xix.ca.⁊.i.ad Tim.vi.quē ſuis t̄poribus
oſtendet dn̄s:⁊ ſolus potens:rex regū:⁊ dn̄s dn̄antiū ⁊c.
ſicut ipſe eſt ante eccleſiā:⁊ caput ⁊ fundamentū eccleſie:
ita ⁊ regnū eius eſt ante eccleſiā:⁊ ipſa eccleſia regnū ei⁹:
⁊ ab eo omne regnū ⁊ poteſtas. Prouer.viij. p me reges
regnant.xxiij.q.iij.queſitum.⁊ Dan.iiij.ibi.Donec cogno
ſcant viuentes qm̄ dominatur excelſus in regno hoīm et
cuicūq̄ voluerit dabit illud:⁊ humillimū hoīem conſtituet
ſuper illud. Et q: perſona chriſti vna eſt in duab⁹ naturis:
qđ in ſcripturis legit̄ de ꝑſona filij dei/totū vere aſſeritur
de ipſo deo ⁊ hoīe. Vñ Ioā.viij. Ante q̄ȝ Abraā fieret ego
ſum. ¶ C Et q̄ȝ eccleſia patrū antiquorū ⁊ iſta vna ſit:
vnū caput eius chriſt⁹. facit qđ dicit Pe. Act.xv.ibi. Sed
per gratiā dn̄i noſtri ieſu chriſti credimus ſaluari: quēad
modū ⁊ illi.premiſerat em̄.nunc ergo q̄d tentatis deū im
ponere iugum ſuper ceruicē diſcipuloꝝ qđ neq̄ nos neq̄
patres noſtri portare potuim⁹: ¶ D De regno terreno ſi
loquimur:⁊ qñ habuit ortū : dicim⁹ ſm̄ hiſtoriographos
q̄ȝ ab Abel vſq̄ ad diluuiū/fuerunt cōpleti mille q̄ngenti
centū quinquagintaſex anni:in q̄bus null⁹ homo habuit
dominiū ſuper hoīes.xxxv.diſt.ſexto. Niſi vir ſuper vxorē
propriā.xxxiij.q.ij.placuit.⁊.q.v.ſatis. xxiij.q.iiij.duo iſta.
quāq̄ȝ etiam tūc potētes a ſeculo viri famoſi dicerētur: vt
dicit̄ Gen.vi.tamen nullus legit̄ regnaſſe. ¶ E Regnū
vero hoīm incepit ſicut.s̄.dixi poſt pn̄.iſtius operis.xxxvi.
ar.⁊.xli.v̄.poſt diluuiū.a Neroth:q̄ fuit de genere Canaā
qui fuit addictus ſeruituti. Gen.ix.maledict⁹ puer canaā:
ſeruus ſeruoꝝ erat fratribus ſuis.xxxv.di. ſexto.i.q.iiij.§.
his ita.v̄.itē cham.cui⁹ nepos fuit Nemroth. ipſe em̄ fuit
interfector hoīm ⁊ oppreſſor.⁊ per iſtū modū fecit ſe regē
Gen.x. Unde dicit̄ ibi q̄ȝ erat robuſtus venator corā dn̄o.
gloſ.i.interfector ⁊ oppreſſor ⁊ extinctor/quos allexit ad
edificandā turrim:vt cōtra deū conſtitueretur.vi.di.§.fi.
¶ Qui Nemroth ſm̄ Ioſephū noua regni cupiditate ty
rannidē exercuit:⁊ fuit author edificāde turris q̄ tāgeret
celum.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

celum. Geñ. x. Fuit autē principiū regni eius Babylon et Arach: ꝛ Archat: ꝛ Chalāne i terra Sennaar. vt prealle. c. x. dr. De terra illa egreſſus eſt Aſſur: et edificauit Niniuē: et Chale: que eſt ciuitas magna: vt dicit ibi. Et ita regna mūdi inceperūt a Babylonia et Niniue/ ꝑ oppreſſiones hoim ꝛ violētias: et ſic profecerūt regna in terra: ſicut apparet tpe Abrae. Geñ. xiiij. vbi dr. Factū eſt aūt in illo tempore: vt Amraphel rex Sēnaar ꝛc. vbi apparet ꝙ qui potētior erat viribus: ꝛ alios poterat opprimere: eis dñabatur. ¶ Ab his aūt ortū habuit idololatria. ſicut habetur Sap. xiiij. Deinde interueniēte tpe: cōualeſcēte iniqua cōſuetudine: hic error: tāꝗ lex cuſtoditus eſt: ꝛ tyrannoꝝ iperio colebātur figmēta ꝛc. ꝛ ifra. qm̄ aut affectui aut regibꝰ deſeruiētes hoies/ incōmunicabile nomē lapidibus et lignis impoſuerūt ꝛc. vnde recte cōſiderātibus/ oia regna magna mūdi profecerūt in dominiū: ꝑ oppreſſiones/ violētias/ ꝛ inuaſiones alioꝝ. Sic em̄ regnū Chaldeorum et Aſſirioꝝ profecit in monarchiā. Sic regnum Medoꝝ et Perſarū per viā bellicā profecit in monarchiā. ſicut apparet Judith. j. ꝛ. ij. c. Sic etiā regnū Grecoꝝ in Alexādro. j. Machab. j. ¶ Similiter via bellica/ occiſione multarum gentiū et oppreſſione/ profecit monarchia Romanoꝝ. vt habet. j. Machab. viij. per totū. Et quādiu non regnauit inter eos ambitio: ꝓfecerunt. vt habet ibi. Et qñ ambitio dominādi ſuccreuit inter eos: habuerūt bella ciuilia. Unde ꝛ regnū Romanoꝝ a latrūculis cōgregatis incepit. vt narrat eoꝝ hiſtoria. Sic etiā ꝓfecerunt regna Ptolemeorum: Syroꝝ: et Egyptioꝝ. j. Machab. Deus aūt oipotēs qui malas hoim volūtates ꝛ demonū conuertit in bonū. ſm Aug. vt. s. dixi. xxxvj. arti. ver. et ſi dicatur. oia regna ordinauit ad profectū virtutū: et exterminationē vitiorū: qꝛ humanū genus erat per idololatriā deformatū. ſicut dicitur Sap. xiiij. Initiū em̄ fornicationis. i. oim vitiorum/ eſt exquiſitio idoloꝝ: et adinuētio illoꝝ/ corruptio vite eſt. et infra. Infandoꝝ enim idoloꝝ cultus ois mali cauſa eſt/ et initiū ꝛ finis. Qꝛ aūt in correctionē vitioꝝ ꝛ laudē bonoꝝ regna ꝛ dñia ſint a deo inſtituta: patet. j. Pet. ij. Subiecti eſtote. et̄ de maio. ꝛ obe. ſolite. omni humane creature ꝓpter deū: ſiue regi quaſi precellēti: ſiue ducibus tāꝗ ab eo miſſis ad vindictā malefactoꝝ/ laudē vero bonoꝝ. Unde et per malos deꝰ punit malos. Eſa. x. Ue aſſur. Uirga furoris mei ꝛ baculus ipe eſt. In manu eiꝰ indignatio mea. xxiij. q. v. §. hinc notandū. ꝛ Roma. xiij. Ois aia poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit: nō eſt poteſtas niſi a deo: que aūt ſunt a deo: ordinata ſunt. et̄ de cenſi. ois aia. xxiij. q. j. quid culpat. xxij. q. ij. mouet te. vltra mediū. ibi. Sicut Joſeph qui per Pharaonē iurando hoc in eo veneratus eſt qđ dei iudicio poſitꝰ erat in infimis (alꝰ Mēphis/ ſm gloſ. que erat caput regni) Un̄ aplš. Ois poteſtas a dño deo eſt. Itē xp̄s Pilato. Nō haberes poteſtatē aduerſum me vllā: niſi tibi datū eſſet deſuper. Joā. xix. Unde ipſi reges mūdi nō ſequētes diuinā ordinationē: ſed libidinem dominādi ɔtra deū: ꝛ fideles ſuos cōflauerūt vires ſuas. ſicut patz. s. in Nemroth ꝛ alijs: et poſt in Pharaone/ qui affixit populū dei: et ſeruituti ſubiecit. ſicut patet Exo. ij. et. iij. ꝛ in ſeq. c. ꝛ. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. immo ad tantam deuenit inſaniā Pharao: vt diceret Exo. v. Quis eſt dñs: vt audiā vocem eius: et dimittā iſrael? neſcio dñm: et iſrael nō dimittā. et tandē ꝓpter eius ſuperbiā perijt cum ſuo exercitu in mari rubro: put patet in Exo. vſqꝫ ad. xiiij. c. ꝛ poſtea hāc eius ſuperbiā ſequētes/ auſi ſunt dicere ſicut dicit Ezechiel. xxix. Ecce ego ad te Pharao rex egypti draco magne/ qui cubas in medio fluminū tuoꝝ: et dicis/ meus eſt fluuius: et ego feci memetipm. ¶ Pharao autē fuit nomē oim regū egypti ante Alexādrū. Sed poſt mortem Alexandri egyptus cepit habere reges Ptolemeos: ſicut dicit Aug. lib. iiij. de ciui. dei. ¶ Similiter ſucceſſores regū Aſſirioꝝ in tantā excreuerūt ſuperbiā cōtra deum et eius populū: vt eēnt auſi dicere ſicut dr Eſa. xxxvj. Quis eſt ex oibus dijs terrarū q̇ eruerit terrā ſuā de manu mea: vt eruat dñs hierlm de manu mea? Et poſt. Cui exprobraſti: et quē blaſphemaſti: et ſup quē exaltaſti vocē tuam? ꝛc. ¶ Similiter reges Chaldeoꝝ eleuauerūt cor ſuū contra deū in ſuperbia. ſicut ptz in Nabuchodonoſor Dañ. quaſi per totū. maxime. c. iiij. qui punitus eſt donec cognouit poteſtatē ois regni eſſe a deo. vt p̄alleg. c. nabuchodonoſor. xxiij. q. iiij. ꝛ. c. quādo. ꝛ. xj. q. iij. imperatores. de peni. diſt. j. §. ex his itaqꝫ. vltra mediū. ver. nabuchodonoſor. De eo etiā ꝛ de ſupbia eius Judith. iij. iiij. ꝛ. v. c. Patet etiam in lib. Machab. j. ꝛ. ij. quō illi qui erāt de poſteritate Alexādri/ et deū cōtēpſerunt: et eius populū ꝓſecuti ſunt: ꝛ fidē dei exterminare voluerūt: ꝛ ſe deo adequare voluerūt. ſicut Antiochus ꝛ alij. Hoc autē certū ꝛ regulare eſt/ ꝙ oia regna paganoꝝ idololatriā nutriuerūt: ꝛ fidem dei impugnauerūt. et hoc etiā fuit in imperio Romano vſqꝫ ad tēpora Cōſtantini magni. Et multi etiā imperatoꝝ poſt conuerſionē fuerunt fautores hereticoꝝ: ꝛ ꝓmotores: fidei et eccleſie impugnatores. Et hec de regnis gentiliū perſcripta ſufficiant.

INter reges aūt catholicos primꝰ fuit Melchiſedech. ſicut. s. nota. in ar. xxxvj. ver. iſtius ergo. rex Salem tpe Abraam. de quo Geñ. xiiij. ꝛ Heb. vij. in quibus dr ꝙ etiā fuit ſacerdos. ¶ B Et ſic primus rex catholicus ſacerdos fuit q̇ credit fuiſſe Sem: q̇ fuit primogenitꝰ Noe: ſupuixit autē Melchiſedech Abrae. xxxv. annis. Deinde fuit Job de cuiꝰ ꝑfectione habet lib. Job. ꝑ totū. Et ꝙ fuerit rex hr̄ Job. xxix. Cūqꝫ ſederē tāꝗ rex ꝛc. Qꝛ fuerit ſacerdos habet Job. j. ibi. Conſurgēſqꝫ diluculo/ offerebat holocauſta. ꝛ Job. xlij. Job aūt ſeruus meꝰ orabit pro vobis ꝛc. Et poſtmodū in populo iſrael liberato de ſeruitute egyptiaca/ fuerunt reges poſt Saul primū regē/ fere ꝑ ccccxxij. annos. Ex quibꝰ tres boni. vnde Eccli. xlix. Preter dauid et Ezechiā et Joſiam/ oēs reges perm̄ commiſerūt. ſ. vel ꝙ fuerūt idololatre: vel fautores idololatrarū. Fuit igit eccleſia ſine regibꝰ catholicis/ exceptis tribꝰ predictis/ poſtꝗ filij iſrael exiuerūt de egypto fere ꝑ. ccccxvij. annos. Antea peregrinati ſunt fideles ab initio mūdi in mūdo iſto/ aliqñ oppſſi ſub ipis regibꝰ ꝑ duo milia. ccclij. annos. ¶ D Poſt exitū autē filioꝝ iſrl̄ de egypto rexerūt ſacerdotes populū: ſicut apparet in Moyſe ꝛ Aaron vſqꝫ ad Samuel. vt colligit ex libris Exo. Leuit. Numeri. Deutero. ꝛ Judicū. ꝛ. j. lib. Reg. vſqꝫ ad. iiij. c. Poſtmodū ſicut patz in preall. c. iiij. populꝰ dei aſpernātes regnū Samuel/ petierūt ſibi regē dari. ſicut habetur. j. Reg. viij. de quo fuit dñs indignatus. vt ibi habet. vñ dedit eis regem permiſſiue/ nō preceptiue. vt habet Oſee. xiij. ibi. Ubi eſt rex tuꝰ? Maxime nūc ſaluet te in oibꝰ vrbibus tuis ꝛc. et ſequit. Dabo tibi regē in furore meo ꝛc. viij. q. j. audacter. Dñiū em̄ datū ſummo ſacerdoti ꝛ tpale ꝛ ſpūale. vt habetur in Deutero. xvij. ſi difficile et ambiguū ꝛc. vbi ponunt tria genera cauſarū: criminaliū/ ciuiliū/ ꝛ ſpūaliū: vt exponunt ex̄ q̇ fi. ſint legi. per venerabilē. §. rōnibꝰ. ¶ Qꝛ autē idē iudiciū ꝛ ptās ſit eccleſie poſt aduētū xp̄i: habet Luc. xxij. ibi. Et q̇ nō habet: vēdat tunicā ſuā: et emat gladiū. et ſequit. Ecce duo gladij hic. Tractaui de hoc late in ſuperioribus: maxime in ar. xiij. xxxvij. ꝛ. lx. vñ nō repeto. De poteſtate eccleſie ꝛ regno Dañ. vij. vbi loquēs Daniel de quatuor monarchijs/ ait. Et iudiciū ſedebit/ vt auferat potētia ꝛ cōterat: ꝛ diſpereat vſqꝫ in finē. Regnū aūt et poteſtas ꝛ magnitudo regni que eſt ſubter oē celū/ det populo ſanctoꝝ altiſſimi: cuius regnū/ regnū ſempiternū eſt: et oēs gētes ſeruiēt ei/ atqꝫ obediēt ꝛc. Caput aūt iſtiꝰ regni xp̄s eſt: ꝛ viri eccleſiaſtici ſunt eiꝰ vicarij. Sꝫ quare oēs nō obediāt vicario dei p̄cipuo ꝛ alijs: aſſignat rō quodāmodo ab aplō ad Heb. ij. ibi. Oia ſubieciſti ſub pedibꝰ eius. In eo em̄ ꝙ oia ſubiecit: nihil dimiſit nō ſubiectū ei. Nūc aūt necdū videmus oia ſubiecta eſſe: nō ergo mirandū ſi nō ſubijciātur etiā multi vicarijs eius: quum nō ſubijciantur ipſi regi principali. iuxta illud Jo. xv. Si me perſecuti

Secūdū regni tempora ſtatia.

Regum catholicoꝝ p̄mi.

Judiciaria ptās eccliaſticoꝝ eſt.

ſunt: ⁊ vos perſequētur. Et magna rō huius inobediētie eſt vanitas ⁊ ſupbia. iuxta illud Job .xi. Et vanus in ſupbiā erigit: ⁊ quaſi pullū onagri ſe liberū natū putat. et in canonica Jo. iij. c. j. Scripſiſſem forſitan eccleſie: ſʒ is qui amat primatū gerere in eis Diotrepes nō recipit vos ⁊c. xlij. di. §. hinc etiā. Diotrepes interpretat̄ deorū inſanies. Inter oīa que faciūt inſanire eſt ſupbia. vt habet̄ de Sennacherib. iiij. Reg. xix. Inſaniſti in me: et ſupbia tua aſcēdit in aures meas ⁊c. ¶ Sācti aūt patres quū ipſi eſſent mīe miniſtri: vſum gladij tēporalis cōmiſerūt ſecularibꝰ, et cōmittūt. Unde quum reges ꝓmouētur ad regis faſtigiū: de manu ꝯſecrātis recipiūt diadema regale, ſceptrū, et nudū gladiū. Adde hic quod ſcripſi. s. in. xiij. ⁊ .xxxvj. et xxxvij. ar. Un̄ et Hiere. de ſacerdotibus Anathot Hiere. j. et ex̄ de maio. ⁊ obe. ſolite. dixit Jude. ij. Macha. vlti. Accipe ſanctū gladiū munus a deo: in quo deijcies aduerſarios populi mei iſrael. ¶ J Si aūt queratur quō ſacerdotes ⁊ leuite in veteri lege poterant iuriſdictionē tpalē habere: quū nihil poſſent poſſidere de tēporalibꝰ. vt habet̄ Numeri. xviij. ibi. Dixit dn̄s ad Aaron. In terra eoꝝ nihil poſſidebitis: nec habebitis ptē inter eos ⁊c. ⁊ Deut̄. xviij. Nō habebūt ſacerdotes et leuite ⁊ oēs qui de eadē tribu ſunt, partē ⁊ hereditatē cū reliquo iſrael. xiij. q. j. §. his ita. Reſpōſio eſt ꝙ etſi nō haberēt poſſeſſiones: habebāt tamē vrbes et oppida ⁊ ſuburbana ad habitandū pro ſe et ſuis pecoribus. vt habet̄ Nume. xxxv. Joſue. xiiij. et. xxj. et p̄alle. §. his ita. ¶ L Sic ⁊ clerici certe approbate regule nō ſubiecti, ꝓpriū ⁊ iuriſdictionē tēporalē pn̄t habere. xxiij. q. viij. §. ecce. ⁊ §. hinc dat̄ intelligi. xxij. q. iij. per totū. et. xij. q. j. ꝑ totū. ⁊. q. iiij. ꝑ totū. et legit̄ ⁊ not̄. ex̄ de rap. in archiepatu. in gloſ. vlt. ⁊ ex̄ ne cle. vel mo. clericis. gloſ. ij. eo. ti. ſi eps. li. vj. xcv. di. c. j. in gloſ. j. i fi. ⁊ de appel. romana. §. debet. li. vj. et ex̄ de delic. pue. c. ij. vbi de hoc. ⁊ de maio. ⁊ obe. ſolite. vbi de hoc. in gloſ. nūquid. ¶ L Quautē vna dicat̄ eccleſia ante chriſtū et poſt: faciūt. ff. de leg. j. ꝙ in rerū. ff. de iudi. ꝓponebat̄. ff. de ver. obli. inter ſtipulantē. §. ſacramēta. qd̄ legit̄ ⁊ not̄. de cōſe. diſt. j. de fabrica. gloſ. hoc intelligit. xvj. di. habes librū. gloſ. nō quod eadē. vij. q. j. denicꝫ. gloſ. ar. ꝙ idē eſt ppl̄s. ⁊ xxj. q. ij. lotharius. in gloſ. ar. ꝙ idē eſt ppl̄s. ij. q. vj. §. poſt ſecūdā. ⁊ i gloſ. ar. cōtra. ⁊. c. ſi eps. ibi: renouet̄ tamē. ex̄ de iudi. cōſuluit. ex̄ de feu. c. ij. §. fi. xij. diſt. p̄ceptis. in gloſ. ar. ꝙ nō. xxxiiij. q. j. nō ſatis. i gloſ. j. nō de nouo. ex̄ de dona. ꝑ tuas. gloſ. q: forte.

¶ Articulus .lxv. A

Ceterū q: in ꝑmiſſis late ꝓſecutus ſum quare eccleſia dicatur vna, ſancta, catholica, et aplica. Nūc dicendū eſt de ſchiſmaticis ſe ab iſta ſancta et vna eccleſia ſeparātibꝰ. ¶ Et pmo ſciēdū eſt qd̄ ſit ſchiſma. Scdo vnde dicat̄. Tertio qua pena ſchiſmatici feriantur. Quarto qd̄ iuris de ordinatiōibus ab eiſdē factis. ¶ Quid ſit ſchiſma. Eſt quidē illicita diſceſſio eoꝝ inter quos vera ⁊ legitima vnitas debet eſſe. Seu illicitꝰ ab vnitate vel vniuerſitate diſceſſus. ſm Hoſ. Vel dic ꝙ ſchiſma eſt illicita diuiſio ꝑ inobediētiā ab vnitate eccl̄ie ſancte. xxiiij. q. iij. inter ſchiſma. vij. q. j. nouatianus. Ideocꝫ ſchiſmatici volētes eccleſiā dei ſcindere, peccāt in fide quoad articulū illū: Credo in ſpiritū ſanctū: et vnā ſanctā catholicā eccleſiā. ad hec. xxiiij. q. j. aduocauit. et. iiij. c. p̄cedē. Sed illud nō eſt intelligēdū ꝙ ita credat̄ in vnā ſanctā eccleſiā: ſicut in deū. Unde Aug. ad neophitos. et ponit̄ de cōſe. diſt. iiij. prima igit̄. ad fi. ibi: Itē. Qd̄ aūt interrogauimus: credis in ſanctā eccleſiā: et remiſſionē peccatoꝝ: carnis reſurrectionē: nō eo modo interrogauimꝰ: vt quō in deū creditur, ſic in eccleſiā ſanctā catholicā: que ꝓpterea ⁊ ſancta et catholica eſt: q: recte credit in deum. nō ergo diximus vt in eccleſiā quaſi in deū crederetis: ſed intelligite nos dicere ⁊ dixiſſe vt in eccleſia ſancta ⁊ catholica cōuerſantes, in deū crederetis. Et vnde dicatur certe hoc nomen ſchiſma grecum eſt: et dicit̄ a ſciſſura. xxiiij. q. j. ſchiſma. in prin. Quū em̄ fides catholica vna ſit: et vnionē deſignet: q: chriſtus nō duas: ſed vnā tm̄ eccleſiam ſibi copulauit. xxvj. diſt. acutius. Unde ſm Aug. Uir vniꝰ vxoris eps ſignificat vnitatē ex oībus gētibus collectā, ⁊ vni viro chriſto ſubditā: hec vnitas diuiſionē nō recipit. xxiiij. q. j. loquit̄. patet ꝙ ſi quis ab hac vnitate recedit: diuiſus eſt: et ſic ſchiſmaticus. xxiiij. q. vij. quēadmodū. Ueſtimētū dn̄i ideo ſciſſum non fuit: ſed de eo ſortiti ſunt: q: eccleſia ſcindi nō debet: ſed tota in vnitate cōſiſtit. xvj. q. vlti. ſint dn̄i. de hoc no. ex̄ de elec. q: diligentia. ¶ Differt aūt ſchiſma ab hereſi in p̄ncipio. Nā hereſis in ſui p̄ncipio hʒ peruerſum dogma: qd̄ nō habet ſchiſma. ſed ſi permanet: cōuertit̄ i hereſim: q: fingit ſe ab eccleſia recte receſſiſſe: ⁊ ideo cenſetur hereticus. xxiiij. q. iij. inter ſchiſma. et ſic peccat in illū articulū: Credo in ſpiritū ſanctū: per quē eccleſia ſancta vnit̄. xxiiij. q. j. §. ſi aūt. Uel eſt inter hec duo talis differētia, qualis inter genus et ſpeciē: q: omnis hereticus eſt ſchiſmaticus: ſi eſt publicus. ſed nō conuertit̄ niſi ſchiſma durauerit. Uel eſt differētia que inter diſpoſitionē ⁊ habitum. Primo em̄ dicit̄ ſchiſma: ſed quū poſt tps primaciter adheſerit ſue ſecte: dicitur hereſis. vt hec no. in p̄allega. inter ſchiſma. ¶ Qua pena ſchiſmatici puniunt̄. Et certe puniūtur a deo et hoībus. Ut em̄ ſcirēt hoies ꝙ graue et ꝙ deteſtabile ſit hoc crimē: oſtēdit dn̄s in Chore Datan ⁊ Abiron: quos terra viuos abſorbuit cū tabernaculis ſuis et vniuerſa ſubſtātia: deſcēderūtcꝫ viui in infernū operti humo. Nume. xvj. Sed et ignis egreſſus a dn̄o interfecit ccl. viros qui offerebāt incēſum. vt ibi dicitur. qui ducētil. cum Chore Datan ⁊ Abiron ſchiſma fecerāt cōtra Moyſen. vt in prin. illius. c. cōtinetur. ponit̄ hiſtoria. j. q. j. ſi quis inquit. xxiiij. q. j. didicimus. Sed ⁊ exēplo alio oſtēdit. quū em̄ decē tribus ſciſſe eſſent a tribu Juda et Beniamin: et relicto rege ſuo, aliū ſibi foris cōſtituiſſent: tanta indignatio dn̄i exarſit aduerſus illos qui ſchiſma fecerūt: vt etiam quū homo dei ad Hieroboam miſſus eſſet, qui ei pñ ſua exprobraret: panē apud illos edere, et aquā bibere vetaret̄: qd̄ quū nō cuſtodiſſet: ⁊ cōtra preceptū dn̄i prādiſſet: ſtatim diuina cēſura ꝑcuſſus eſt: vt inde regrediens impetu ac morſu leonis in itinere necaret̄. iij. Reg. iij. et. xiiij. Reg. xiij. vij. q. j. denicꝫ. ex̄ de elec. licet. Unde nec dubium eſt ſceleratius eſſe delictū, qd̄ eſt grauius vindicatū. xxiiij. q. j. nō afferamꝰ. ¶ Nec obſtat ꝙ alibi d: hereſim eſſe maximū inter crimina. ar. vj. q. j. quero. xxij. q. j. primū. in prin. et eo ꝙ primū locum tenet in criminibus. xxxij. q. vij. quid in oībus. xxij. q. ij. primū. Nam etſi crimē hereſis maius ſit nouo ſchiſmate: tm̄ ex quo ſchiſma radicatū ⁊ confirmatū fuerit: idem eſt crimen: et vtricꝫ eſt pena eadē infligenda. xxiiij. q. iij. inter ſchiſma. de hoc nota. in p̄all. c. nō afferamus. ¶ Ab hoībus etiā puniūtur. nam excōmunicantur. et ſi nō reſipuerint: deponūtur. xxiij. diſt. in noīe. ⁊ ſi aliter nō pn̄t diſtingui: inuocandū cōtra eos eſt brachiū ſeculare. xi. q. j. petimus. ex̄ de offi. ordi. qm̄ in pleriſcꝫ. §. penult. et fi. et expreſſum de ſchiſmaticis. xxiij. q. v. nō nos. ¶ Itē dicit̄ ꝓprie ſchiſmaticus qui nō recognoſcit poteſtatē romane eccleſie. ex̄ de maio. et obe. ſolite. §. pe. vnde ſi aliter occupet cathedrā ꝙ debeat: puta ſi minꝰ canonice electus: fur eſt ⁊ latro. vij. q. j. nō furem. xxiij. q. iiij. tres perſonas. ex̄ de iure patro. relatū. Etiā ſi de paſtore ſedis aplice queras: etiā ibi multo fortiꝰ locū debet habere. ex̄ de elec. licet de vitāda. xxiij. di. in noīe dn̄i. lxxix. diſt. c. j. ⁊. c. ſi quis pecunia. Ideo Octauianꝰ filius Joānis maledictiq̄ vocatus fuit Uictor: iniuſte cathedrā occupauit. Uixit autē in cathedra vſurpata annis. viij. ⁊ menſibus. vij. huic ſucceſſit Guido: qui ⁊ Paſcalis vocatꝰ fuit: ſed canones hoc facta damnant. ex̄ de ſchiſ. c. j. Octauianus etiā contra papam Alexandrū ſchiſma mouit, et fouit. vt legitur et no. ex̄ de elec. quia. Reprobus etiam Ualdemarus ſchiſmaticus fuit. ex̄ de ſacra. nō iterā. c. a nobis. ¶ Fredericus etiā auus. ij. Frederici depoſiti ab Inno. iiij. cōtra Inno. iij.

An leuite qd̄ tēporale poſſederint.

Schiſmatiſ definitio.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN